

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

24 грудня 2020 року

м. Вінниця

Р І Ш Е Н Н Я

№ 73

До Ради суддів України протягом останніх місяців 2020 року надходять численні звернення голів, заступників голів та суддів, в яких порушуються питання стосовно наявності чи відсутності конфлікту інтересів при зверненні до адміністративних судів з позовами про стягнення недоотриманої суддівської винагороди під час карантинних обмежень.

У згаданих зверненнях порушуються питання про наявність чи відсутність конфлікту інтересів у випадках:

- розгляду суддею адміністративного суду справи із відповідним предметом, враховуючи, що такий суддя теж звертався до адміністративного суду з позовом про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, або ж звернення суддею з наведеним позовом, враховуючи, що він розглядав справу з аналогічним предметом і підставами позову;

- звернення голови, заступника голови чи осіб, які виконують їх обов'язки до адміністративного суду з позовом про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, відповідачем в якому визначено суд, в якому названа особа обіймає адміністративну посаду, та/або враховуючи, що така особа видавала наказ, яким встановлена дата, з якої суддівська винагорода нараховувалася виходячи з приписів Закону України від 13.04.2020 № 553-IX.

Відповідно до статті 35 Закону України «Про запобігання корупції» правила врегулювання конфлікту інтересів в діяльності Президента України, народних депутатів України, членів Кабінету Міністрів України, керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, суддів Конституційного Суду України та суддів судів загальної юрисдикції, голів, заступників голів обласних та районних рад, міських, сільських, селищних голів, секретарів міських, сільських, селищних рад, депутатів місцевих рад визначаються законами, які регулюють статус відповідних осіб та засади організації відповідних органів.

Згідно з пунктом 6 частини восьмої статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Рада суддів України приймає рішення про врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності суддів, Голови чи членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Голови Державної судової адміністрації України чи його заступників (у разі якщо

такий конфлікт не може бути врегульований у порядку, визначеному процесуальним законом).

При визначенні наявності чи відсутності конфлікту інтересів слід передусім виходити з приватного інтересу судді, який розглядає конкретну справу, та можливості впливу такого приватного інтересу на об'єктивність чи неупередженість рішення такого судді.

Виходячи з аналізу норм Закону України «Про запобігання корупції» для правильного застосування суддею заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у конкретному випадку необхідно встановити дві обов'язкові ознаки, які визначають поняття конфлікту інтересів у їх взаємозв'язку:

- наявність приватного інтересу судді;
- посадові повноваження судді.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» приватним інтересом є будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Немайновий інтерес, за визначенням закону, є інтересом, пов'язаним з особистими, сімейними, дружніми та іншими позаслужбовими стосунками судді.

З огляду на приписи частини другої статті 55 Конституції України, статей 7, 8, 9 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» кожному гарантується захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом і ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи в суді. Кожному учаснику судового процесу гарантується рівність у реалізації наданих процесуальних прав та у виконанні процесуальних обов'язків, визначених процесуальним законом.

У коментарі щодо Бангалорських принципів поведінки суддів зазначено, що суддя має право діяти для захисту власних прав та інтересів, зокрема в якості сторони в судовому розгляді (пункт 175).

Із інформації, яка міститься у наведених зверненнях, очевидним є те, що подання суддею позову про стягнення недоотриманої суддівської винагороди до суду вказує на його фінансову зацікавленість, а результат розгляду справи обґрунтовано сприймається і є таким, що становить інтерес не лише для судді, що звертається з таким позовом, а може становити інтерес для суддів, які розглядатимуть відповідні справи та будуть звертатися до суду із аналогічними позовами в подальшому.

Разом з тим, з огляду на те, що:

- конституційними вимогами визначено необхідність дотримання основних засад судочинства;
- чинним законодавством не передбачено інших судів, які могли б розглядати вказані справи;

- рішеннями Ради суддів України від 08 червня 2017 року № 34 та від 18 травня 2018 року № 24 роз'яснено, що при розгляді конкретної справи не утворює конфлікту інтересів такий приватний інтерес, який мають усі інші судді;

- розгляд суддею адміністративного суду справи про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, враховуючи, що такий суддя теж звертався до адміністративного суду з позовом про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, або ж звернення суддею з наведеним позовом, враховуючи, що він розглядав справу з аналогічним предметом і підставами позову, - не може вважатися конфліктом інтересів.

Поряд з цим, в таких ситуаціях судді повинні враховувати інші обставини, які можуть свідчити про наявність конфлікту інтересів (розгляд справ за участю близьких осіб і т.д.).

Звернення ж суддею, який обіймає в суді посаду голови, до адміністративного суду з позовом про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, відповідачем в якому визначено суд, в якому названа особа обіймає адміністративну посаду, та одночасне прийняття цією особою управлінських рішень стосовно наведеного предмету чи підписання процесуальних документів у такій справі (наприклад, відзив на позов, пояснення, апеляційна та касаційна скарга) є неприпустимим, а тому усунення приватного інтересу здійснюється таким чином: скликання загальних зборів суддів відповідного суду, на яких розкривається інформація про звернення до суду з відповідним позовом та вирішується питання про покладення певних повноважень на заступника голови суду або іншому судді (наприклад, судді, який має найбільший стаж роботи).

Заслухавши та обговоривши інформацію члена Ради суддів України Марченко О.В. відповідно до статей 83, 124, 131 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16.09.2010 (з подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

Розгляд суддею адміністративного суду справи про стягнення недоотриманої під час карантинних обмежень суддівської винагороди, враховуючи, що такий суддя теж звертався до адміністративного суду з позовом про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, або ж звернення суддею з наведеним позовом, враховуючи, що він розглядав справу з аналогічним предметом і підставами позову, - не може вважатися конфліктом інтересів.

Звернення ж суддею, який обіймає в суді посаду голови, до адміністративного суду з позовом про стягнення недоотриманої суддівської винагороди, відповідачем в якому визначено суд, в якому названа особа обіймає адміністративну посаду, та одночасне прийняття цією особою управлінських рішень стосовно наведеного предмету чи підписання

процесуальних документів у такій справі (наприклад, відзив на позов, пояснення, апеляційна та касаційна скарга) свідчить про наявність конфлікту інтересів та потребує врегулювання шляхом усунення приватного інтересу.

Голова
Ради суддів України

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and strokes, positioned between the text on the left and the name on the right.

Б.С. Моніч